

NA DOMAKU SLOBODE

(U SPOMEN DORI MARŽENKI—ŽURGA)

Svaki prolaznik koji prolazi usponom Buonarotti u Rijeci bit će popraćen veselom cikom dječice. Majke im na poslu, a oni provode veselo vrijeme u igri, šali i učenju u vrtu ili ugodnim prostorijama Dječjeg vrtića koji nosi ime MARŽENKA ŽURGA. Mnogi od tih mališana, a još je više prolaznika koji ne znaju ili premalo znaju, što je Dora Marženka—Žurga žrtvovala za ugodni i bezbrižni život onih najmlađih predškolske dobi. Žrtvovala je rad iz oduševljenja, zlopatnički život u toku narodne revolucije i konačno ono čovjeku najdraže — život.

Dora je rođena pred šezdesetpet godina na Trsatu — točno 10. svibnja 1909. godine, a poginula je od neprijateljskog taneta kad joj je bilo ni punih 36 godina. Polazeći na konferenciju Oblasnog odbora AFŽ—a za Dalmaciju kao predstavnicu AFŽ—a za Hrvatsko primorje, uspješno je prešla s kopna na otok Krk. Uspostav-

ljajući vezu sa ženama Krka, iznenadena je od neprijateljske zasjede i pokošena rafalom...

Djetinjstvo joj bijaše mučno. Pomagala je majci u krojenju i šivanju da bi se mogla prehraniti brojna obitelj. Težak život ukazao joj je priliku da se uključi u narodnooslobodilački pokret okupljajući žene. Zapažena je ubrzo njezina privrženost pokretu. Brza i okretna imala je uspjeha u okupljanju žena, prikupljanju lijekova, hrane i odjeće za partizane. Ponajprije postaje rukovodilac organizacije žena na Trsatu, a zatim član pa rukovodilac antifašističkog Sušaka. Odlazi u šumu da se bori, ali je vraćaju u Sušak kao vrlo okretnu i sposobnu za delikatni rad u Sušak opkoljen bodiljkom žicom. Odana i disciplinirana, ona se vraća. Uspješno je radila i sav život posvetila revoluciji...

Jednog dana došao je kraj njenog ilegalnog rada u Sušaku. S drugaricom Darinkom Hrva-

tin—Dašom uhapšena je. Objesu u zatvorima mučene i zlostavljane. Mučitelji ih nisu mogli slomiti i prisiliti da postanu izdajnici. Izmrvcvarene, prebačene su u bolnicu. Treba ih spasiti bio je partijski zadatak ilegalcima Sušaka...

Prvog mjeseca zime 1944. godine spremio se Zlatko Fučak s grupom aktivista da oslobodi izranjavane drugarice iz bolnice. Vještim rasporedom uz pomoć bolničkog osoblja bijeg je uspio...

Marženka se opet našla među partizanima prekaljena u herojskom radu. U šumi postoje tajnica Okružnog odbora Antifašističkog fronta žena za Hrvatsko primorje. Obilazi sela i okuplja žene pripremajući ih za odsudne dane oslobođenja. No, ona ne dočeka te dane. U sam cik slobode položi život kod sela Polje na Krku 5. ožujka 1945. godine.

Mladen DERANJA